

Raadsvoorstel

Datum vergadering: 12 oktober 2021
Datum B&W: 21 september 2021

Portefeuillehouder: Kees Jongmans
Auteur: Astrid de Gooijer

Onderwerp:
Wijziging GR Drechtsteden (15e wijziging)

Voorgesteld besluit:

1. Het wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (vijftiende wijziging) vast te stellen
2. Het college en de burgemeester toestemming te verlenen als bedoeld in artikel 1, tweede lid Wet gemeenschappelijke regelingen, om het wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling Drechtsteden (vijftiende wijziging) vast te stellen;

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2022 slaan we in de Drechtsteden samen een nieuwe weg in. Om onze strategische opgaven en lokale ambities te kunnen blijven realiseren en om de dienstverlening aan onze burgers nog meer te verbeteren wijzigen we de GR Drechtsteden. Vanuit de gedachte "we zijn er van en doen het samen" versterken we het lokaal primaat en brengen de gemeenteraad in vernieuwde, stevigere positie. De raad krijgt zeggenschap over het lokaal sociaal beleid. We willen meer gebruik maken van de lokale maatschappelijke kracht en het dorpsnetwerk, meer grip op kosten en lokale sturing door de gemeenteraad op zowel de inhoud als de kosten. Vorig jaar is daarom tijdens een collegeconferentie door de colleges besloten dat de GR Drechtsteden zou worden gewijzigd in een GR Sociaal en dat de bedrijfsvoeringstaken van de GRD vanaf 1 januari 2022 door de gemeente Dordrecht worden uitgevoerd voor alle Drechtstedengemeenten en een aantal GR-en.

Dat principebesluit is in de loop van het voorjaar door alle raden bevestigd. Het eerste half jaar van 2021 is intensief met elkaar gewerkt aan deze wijziging. Raden zijn op meerdere momenten betrokken en hebben waardevolle input geleverd op (concept)stukken zoals de concepttekst GR Sociaal.

Om het principebesluit per 1 januari 2022 daadwerkelijk te effectueren is het nodig dat:

1. De tekst van de GRD wordt gewijzigd;
2. De Drechtstedengemeenten een overeenkomst aangaan met de gemeente Dordrecht, waarmee zij de bedrijfsvoeringstaken opdragen aan de gemeente Dordrecht.

Dit voorstel strekt tot wijziging van de GR Drechtsteden, versie 15.0 naar versie 16.0 (de vijftiende wijziging). U treft een ontwerp wijzigingsbesluit ter vaststelling aan, waar de nieuwe integrale tekst van de GR Sociaal (versie 16.0) onderdeel van uitmaakt.

Alleen als alle deelnemers het wijzigingsbesluit gelijkluidend vaststellen, wordt het besluit van kracht.

Beoogd effect

De ombuiging van de GR Drechtsteden naar een GR sociaal.

Argumenten

1. Dit jaar wijkt het wijzigingsbesluit af van de voorgaande jaren. Alle voorgaande (voornamelijk technische) wijzigingen zijn tot stand gekomen via een 'traditioneel' wijzigingsbesluit. Dit jaar is er weliswaar een wijzigingsbesluit maar met dat wijzigingsbesluit wordt een integrale nieuwe tekst van de gemeenschappelijke regeling vastgesteld. Bovendien treden de burgemeesters en de raden uit de gemeenschappelijke regeling Drechtsteden, verlenen de raden toestemming aan de colleges en de burgemeesters om de GR Drechtsteden te wijzigen en wordt de naam van de GR Drechtsteden gewijzigd in GR Sociaal. Dit alles maakt dat het besluit anders in elkaar zit dan hoe we dat gewend zijn.

Het afgelopen jaar is op ambtelijk -, bestuurlijk – en politiek niveau veel gesproken en gedeeld over het transitieproces waar de wijziging van de GRD in een GR Sociaal onderdeel van uitmaakt. Omdat er al zeer intensief over gesproken is en de tekst en memorie van toelichting alle onderdelen toelichten, beperken wij ons in dit voorstel tot het gevraagde besluit en enkele lokale hoofdpunten.

2. De (huidige) GR Drechtsteden is een zogenaamde 'gemengde' regeling. Dat wil zeggen dat zowel de colleges als de burgemeesters en de raden deelnemers waren in de GRD. De GR Sociaal wordt een collegeregeling. Dat houdt in dat alleen de colleges deze regeling met elkaar aangaan. De GR Sociaal is juridisch gezien een voortzetting van de GR Drechtsteden. Het KvK-nummer blijft gehandhaafd en de contracten die voor de GRD zelf zijn aangegaan blijven in de meeste gevallen in stand.

Dat heeft tot gevolg dat de burgemeesters en de raden moeten uittreden uit de GR Drechtsteden. Het eerste beslispunt van het wijzigingsbesluit ziet daarop.

Vervolgens hebben het college en de burgemeester op grond van artikel 1, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen toestemming nodig van de raad om een gemeenschappelijke regeling aan te mogen gaan of te mogen wijzigen. Daarop ziet beslispunt 2 van dit besluit.

De achtergronden van de tekst en de onderscheiden artikelen worden toegelicht in de bij het voorstel gevoegde Memorie van Toelichting.

3. Lokaal hebben we de ambitie om taken te beleggen bij of in samenhang uit te voeren met de Centrale Toegang. Dit mogelijk maken vormde een van de belangrijke pijlers van onze zienswijze. Zowel inhoudelijk als financieel biedt deze aangepaste GR de mogelijkheden daartoe. Het toevoegen van een bijlage mbt eventueel maatwerktaken bleek niet nodig. Om toch ruimte te bieden aan onze lokale ambities via de Centrale Toegang zijn zowel bestuurlijk als ambtelijk goede gesprekken gevoerd met een voor ons positief resultaat. Weliswaar zijn de consequenties van deze "lokale" taken nog niet volledig in beeld, wij hebben er vertrouwen in om hier samen met onze lokale partners en de Sociale Dienst invulling aan te geven. De bijgevoegde brief namens de portefeuillehouder in het ONS-D onderschrijft dit.

4. De nieuwe GR Sociaal vergt, in tegenstelling tot de situatie nu, dat naast de ontwikkeling van de (gedeeltelijke) lokale uitvoering, het opdrachtgeverschap en contramalfunctie nadrukkelijker een plek krijgen. Goed opdrachtgeverschap aan de voorkant vereist inhoudelijke kennis, een sparringpartner voor de opdrachtnemer. De contramal vraagt nadrukkelijk sturing en controle op de kwaliteit, effecten en financiën tijdens en na afloop van de opdracht. Dit vergt meer inzet op de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van onze organisatie. In de perspectiefnota 2022 hebben wij hiervoor financiële ruimte gecreëerd.

5. Tot slot merken we nogmaals op dat hoewel in de tekst is aangegeven dat er na 3 jaar geëvalueerd wordt, de eerste evaluatie na 2 jaar zal plaatsvinden: in 2024 na afronding van de jaarrekening 2023.

Kanttekeningen

1. Het niet conform vaststellen van het wijzigingsbesluit heeft tot gevolg dat de GRD niet wordt gewijzigd, waardoor de huidige taken bij de GRD blijven en de Drechttraad en het DSB blijven bestaan.

Financiële informatie

We zijn met elkaar een intensief traject gestart. Een traject waarmee ook kosten zijn gemoeid. Deze transitie leidt tot kosten door personele, administratieve, juridische en ICT-omzettingen, die niet uitstelbaar zijn en onontkoombaar zijn om de nieuwe structuur en dienstverlening in en vanuit Dordrecht en de nieuwe GR Sociaal vorm te geven. Om de transitie mogelijk te maken worden de kosten (ont- en invlechtingkosten) bij de GRD op € 3,8 mln. geschat (bij de gemeente Dordrecht op circa € 0,5 mln., totaal samen € 4,3 mln.). In de GRD-lasten van € 3,8 mln. zijn opgenomen de kosten voor de GRD-dochters die naar Dordrecht gaan (de wijziging van de GRD in de GRS heeft tot gevolg dat er 5,5 FTE aan de GRS wordt toegevoegd. Dit betreft taken die tot nu toe bij Bureau Drechtsteden zijn ondergebracht maar die direct zijn gekoppeld aan de taken van de vernieuwde GR Sociaal), alsmede de kosten van de ontvlechting van de SDD.

Onze inzet was er op gericht om de transitiekosten zo laag mogelijk te houden en binnen 4 jaar af te wikkelen en er geen restpost over zou blijven na deze periode. Door zakelijk te kijken naar taken, zonder het oog en de waardering voor de huidige medewerkers uit het oog te verliezen.

De bereikte overeenstemming over de financiële dekking van de transitiekosten heeft de komende vier jaar geen gevolgen voor de gemeentelijke begroting. Voor de ontvlechtingkosten bij de GRD geldt dat deze in principe door alle deelnemers worden gedragen. Ter dekking van de ontvlechtingkosten is gekozen om de jaarlijkse bijdrage die de deelnemende gemeenten betaalden voor bestuur en beleid inclusief regiogriffie te continueren. Voor de gemeente Alblasterdam betreft dit een bijdrage van €288.000 (begroting 2021). Dit hebben we al verwerkt in de Perspectiefnota 2022. Hiermee is nog geen volledige dekking bereikt, maar de gerechtvaardigde verwachting is dat de nieuwe samenwerking eenvoudiger en daarmee efficiënter is en leidt tot besparingen. De gemeente Dordrecht neemt de ambitie, tevens inspanningsverplichting op zich om de besparingen te realiseren. Deze inspanning is voor Dordrecht taakstellend. Voor de dan nog resterende dekking van € 0,5 mln is Dordrecht bereid deze voor haar rekening te nemen.

Uitvoering

Het wijzigingsbesluit moet worden vastgesteld door alle bestuursorganen en daarna worden bekendgemaakt. Dit moet gebeuren vóór 1 januari 2022. We sturen daartoe een pdf van het ondertekende besluit toe aan ape.jaquet@dordrecht.nl. Dordrecht draagt zorg voor die publicatie.

Relatie met de transitie van de bedrijfsvoeringstaken naar Dordrecht

Door de wijziging van de GRD worden de bedrijfsvoeringstaken van de GRD weer teruggenomen door de gemeenten. Als er verder niets gebeurt heeft elke gemeente die taken weer zelf. De Drechtstedengemeenten hebben afgesproken dat de bedrijfsvoeringstaken bij Dordrecht worden ondergebracht. Om dat te laten gebeuren is het noodzakelijk dat de andere Drechtstedengemeenten deze taken bij Dordrecht beleggen en de bijbehorende bevoegdheden aan het college mandateren.

Die overdracht van taken vindt plaats door ondertekening van een uitwerkingsovereenkomst. Als die overeenkomst niet wordt ondertekend berusten de bedrijfsvoeringstaken die nu bij de GRD zijn ondergebracht vanaf 1 januari 2022 bij die gemeente zelf. Het personeel dat die taken uitvoert is vanaf 1 januari 2022 echter in dienst van Dordrecht.

Het is dus zowel voor Dordrecht als voor de andere gemeenten van groot belang dat die overeenkomsten (tussen Dordrecht enerzijds en de andere afzonderlijke gemeenten anderzijds) vóór 1 januari 2022 worden getekend. Als dat niet gebeurt ontstaat er een juridisch en financieel ingewikkelde situatie.

Er is een directe relatie met de GR Sociaal. De Sociale Dienst Drechtsteden is nu onderdeel van de GRD, net als het SCD. Daardoor kan het SCD allerlei diensten verlenen aan de SDD. Na wijziging van de GRD en dus vanaf 1 januari 2022, moet de GR Sociaal de diensten die nu door het SCD worden geleverd afnemen van de (service)gemeente Dordrecht. Om dat mogelijk te maken moet het

Algemeen Bestuur een uitsluitend recht verlenen aan de gemeente Dordrecht en ook een overeenkomst aangaan met de gemeente Dordrecht.

Het opstellen en laten ondertekenen van die overeenkomsten vindt plaats in een apart traject. De inspanningen zijn er wel op gericht om ondertekening voor 1 januari 2022 mogelijk te maken.

Communicatie

Het wijzigingsbesluit wordt na vaststelling door alle bestuursorganen bekendgemaakt in de Staatscourant. De integrale tekst van de gemeenschappelijke regeling wordt geplaatst op www.wetten.overheid.nl.

Eerdere besluitvorming

Raadsbesluit principebesluit regionale samenwerking sociaal en bedrijfsvoering

Raadsbesluit Uitgangspuntennotitie transitie GR

RIB uitwerking samenwerking en transitiekosten

Bijlagen

1. Bijlage 1- Toelichtende brief dd 14-9 antwoord Alblasserdam
2. Bijlage 2 - GR Sociaal Drechtsteden 16.0
3. Bijlage 3 - Memorie van toelichting GR tekst
4. Bijlage 4 - Integrale reactie op ingediende zienswijzen concepttekst